

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ПСИХОЛОГІЯ
2021-2022 н.р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)

Галузь знань – 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність – 014 Середня освіта (Хімія)

Освітня програма – Середня освіта (Хімія, інформатика)

Загальний обсяг дисципліни – (4 кредити ЄКТС)

Статус дисципліни – обов'язкова

Інститут (факультет) – біолого-природничий

Кафедра – психології

Курс – 1; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції, практичні

Методи навчання: індивідуалізовані, командні, проектні технології отримання знань, навчальні дискусії, проблемні ситуації, професійно-орієнтовані ділові ігри, творчі завдання, тренінгові вправи.

Форми навчання: денна

Лінк на дисципліну: посилання на розроблений електронний курс, розміщений у Google Classroom чи на іншій платформі (за наявності)

Розподіл годин за видами робіт

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1-й	1	4/120	40	20		20		80		+	

2. Викладачі

Прізвище, ім'я, по батькові E-mail: (корпоративна ел. пошта) Тел.: контактний телефон (за згодою)	Вчене звання, науковий ступінь, посада Провідний викладач з дисципліни Василенко Леся Павлівна, кандилаи психол.наук, доцент
Прізвище, ім'я, по батькові E-mail: (корпоративна ел. пошта) Тел.: контактний телефон (за згодою)	Вчене звання, науковий ступінь, посада

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Психологія» є володіння системою психологічних знань, готовність до їх застосування в майбутній професійній діяльності; забезпечення здатності вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії особистісного, інтелектуального,

морального, духовного розвитку школярів та професійного саморозвитку та самовдосконалення

Результати навчання (чому можна навчитися):

- Формувати власний стиль педагогічної діяльності та моделювати перспективи професійного зростання. Здійснювати педагогічну діяльність у навчальних закладах, володіти засобами, формами, методами та інноваційними освітніми технологіями навчання учнів, впроваджувати та адаптувати наукові знання у процесі професійної діяльності. Аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення. Діагностувати, прогнозувати, забезпечувати ефективність та корегування освітнього процесу для досягнення програмних результатів навчання і допомоги здобувачам освіти в реалізації індивідуальних освітніх траєкторій. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватись стандартів професійної етики. Планувати освітній процес в закладах освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей здобувачів освіти та складати прогнози щодо його ефективності.

Компетентності (як можна користуватися набутими знаннями та вміннями) .

Загальні компетентності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, розробляти та управляти проектами. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові компетентності. Здатність здійснювати аналіз педагогічної діяльності вчителя, формувати власний стиль професійної діяльності. Здатність фахово здійснювати педагогічну діяльність у закладах освіти, володіти формами і методами та інноваційними освітніми технологіями навчання. Здатність до організації продуктивної самоосвіти та презентації власних професійних здобутків. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах. Здатність забезпечити якість освіти та об'єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів освіти.

Пререквізити дисципліни (теоретична база вивчення дисципліни, можуть бути відсутні).
Психологія. Педагогіка.

Постреквізити дисципліни (при вивченні яких дисциплін, при виконанні яких видів навчальної роботи будуть використані набуті знання, вміння). Написання випускової роботи

4. Програма дисципліни.

1. Предмет, завдання, структура сучасної психології

Предмет психології. Проблема і природа психічного . Теоретичні, прикладні та практичні завдання психологічної науки. Методологія та методи психології. Методи дослідження доступні для вчителя.

Структура психіки: свідоме, підсвідоме та несвідоме. Властивості та функції свідомості. Свідомість та увага. Психіка і здоров'я: психічне здоров'я людини.

2 Сутність, зміст, онтологія, феноменологічні прояви, структура особистості. Самосвідомість особистості. Спонукальна(мотиваційна) сфера особистості та психологія активності людини

Особистість як соціальний, психологічний, моральний та духовний феномен. Головні здатності особистості. Психологічна структура особистості. Структура самосвідомості. Механізми захисту «Я». Програма особистісного розвитку.

Спонукальна сфера особистості як джерело активності. Загальна характеристика потреб особистості, класифікація потреб. Психологія мотиву. Розвиток спонукальної сфери.

3. Психологія темпераменту, характер, здібностей та психологічні основи їх розвитку

Поняття про темперамент. Типи темпераментів та їх психологічна характеристика. Вплив темпераменту на індивідуальний стиль активності. Поняття про характер, його духовна, моральна, соціальна та психологічна зумовленість. Загальні властивості характеру. Поняття про здібності. Розвиток здібностей.

4. Сенсорний та перцептивний інтелект . Когнітивна сфера особистості

Психологія відчуттів і сприймань (види, властивості). Сприймання та його зв'язок з іншими психічними процесами .Сприймання навчальної інформації.

Пам'ять, мислення, уява та психологічні засади їх розвитку. Види пам'яті та діяльність учнів. Процеси пам'яті: запам'ятовування, збереження, відтворення, забування.

Мислення як вища форма пізнавальної діяльності. Мислення і мова. Мислення та уява. Уява та творчість.

5. Емоційно-вольова сфера особистості

Поняття про емоційну сферу особистості та її значення в життєдіяльності людини. Види емоцій, емоційних реакцій і емоційних станів. Види почуттів. Функції та властивості почуттів. Розвиток емоційної сфери.

Поняття про волю. Структура вольової дії. Основні особливості вольової діяльності. Виховання та самовиховання волі.

6. Зміст, структура та функції педагогічного спілкування. Комунікативна, перцептивна та інтерактивна сторони спілкування

Загальна характеристика спілкування. Функції спілкування. Структура спілкування. Спілкування як процес передачі та обміну інформацією. Вербальне та невербальне спілкування. Професійне спілкування педагога.

Загальна характеристика процесу пізнання людини людиною. Механізми взаєморозуміння. Особливості сприймання і розуміння в педагогічному процесі. Поняття міжособистісної взаємодії (інтеракції). Особливості взаємодії педагога та учнів. Зміст та результати педагогічної взаємодії.

7 Соціально-психологічна характеристика учнівського класу

Класифікація груп. Психологічні характеристики групи. Малі групи та їх види. Стосунки в малих групах. Соціально-психологічна характеристика учнівських класів та колективів.

Психологія переживань особистості у групі (дружба, альтруїзм, асертивність, конфлікт, депресія). Психологічний клімат в групі. Педагогічне керівництво процесом соціалізації та розвитку учнів.

8. Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток дитини раннього і дошкільного та молодшого шкільного віку

Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток дитини раннього віку

Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток дитини дошкільного віку Готовність дошкільника до навчання в школі. Криза 7 року життя.

Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток молодшого школяра.

Психологія навчання, виховання та розвитку дітей та молодших школярів.

9. Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток підлітків та старшокласників

Ситуація розвитку (соціальна, психологічна, психічна, моральна, духовна), провідна діяльність та новоутворення підліткового віку. Основні суперечності та рушійні сили психічного та особистісного розвитку підлітка.

Ситуація розвитку (соціальна, психологічна, психічна, моральна, духовна), провідна діяльність та новоутворення старшого шкільного віку. Соціально-психологічна готовність випускника школи до дорослого життя.

Психологія навчання, виховання та розвитку підлітків та старшокласників.

10 Психологія педагогічної діяльності та особистості педагога

Психологічна структура та модель педагогічної діяльності. Стилі педагогічної діяльності та їх види. Психологічні засади оптимізації діяльності вчителя. Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Вимоги педагогічної діяльності до особистості вчителя.

Особистісно-професійний розвиток майбутнього педагога.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

1. Зміст, механізми та умови психічного розвитку людини
2. Зміст, механізми та умови особистісного розвитку людини
3. Врахування особливостей темпераменту, характеру, здібностей в освітньому процесі
4. Зміст, механізми, умови та чинники інтелектуального розвитку людини
5. Зміст, механізми, умови та чинники емоційно-вольового розвитку людини
6. Зміст, мета та шляхи розвитку комунікативної, перцептивної та інтерактивної компетентності педагога
7. Шляхи, засоби керування міжособистісними стосунками, спілкуванням та соціалізацією школярів
8. Психологічні умови, механізми, засоби керування психічним та особистісним розвитком молодшого школяра, підлітка, старшокласника (з.в.)
9. Психологічна концепція та модель педагогічної діяльності Система професійних компетентностей та особистісних здатностей педагога, психологічні умови, засоби і механізми оволодіння ними (з.в.)
10. Програма, методи, засоби, шляхи та результати особистісно-професійного зростання майбутнього педагога. Захист програм

5. Місце проведення занять (локація), технічне й програмне забезпечення (обладнання).

Зазначаються номер (назва) аудиторії (лабораторії), номер (назва) навчального корпусу, у якому проводяться заняття. Технічне забезпечення та програмне забезпечення навчальної дисципліни (вказується за наявності).

Технічні засоби навчання, платформа ZOOM

Біолого-природничий факультет (згідно з розкладом)

6. Інформація про консультації (вказується розклад консультацій).

7. Система оцінювання (вказуються види контролю; методи та форми контролю. Також подаються загальноуніверситетські критерії оцінювання та розподіл балів з дисципліни).

Під час проведення поточного контролю студент повинен виконати наступні види навчальних робіт: усні та письмові відповіді на практичних заняттях, виконання поставлених практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, підготовка та захист презентацій, реалізація та захист програм особистісно-професійного розвитку.

Максимальна кількість балів за семестр – 100 балів, які розділяються таким чином:

Практичні заняття	Захист програми особистісно-	Індивідуальні завдання	Залік сума
-------------------	------------------------------	------------------------	------------

	професійного розвитку		
50 балів (10 відповідей по 5 балів)	20	30	100

Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік Т.2 і Т.К проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою у відповідності до змісту дисципліни.

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Оцінювання здійснюється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

А (90-100) – «зараховано» (*відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок*) – отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах. Вільно володіє системою знань з психології, готовий до її застосування на практиці. Уміє вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів і професійного саморозвитку та самовдосконалення. Здатний активно взаємодіяти і впливати на особистість, враховуючи її потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості. Уміє організовувати комунікативне, інтерактивне та перцептивне педагогічне спілкування. Уміє створити комфортний психологічний клімат, що забезпечує високий рівень спілкування, уміє попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти. Готовий до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування. Вміє складати програму та підбирати адекватні методи особистісно-професійного розвитку. Виконав усі види навчальної роботи.

В (82-89) – «зараховано» (*вище середнього рівня з кількома помилками*) – отримує здобувач, який виявив глибокі знання навчального матеріалу, повно відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, однак допускає незначні неточності в їх інтерпретації. Добре володіє системою знань з психології, готовий до її застосування на практиці. Уміє вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів і професійного саморозвитку та самовдосконалення. Здатний активно взаємодіяти і впливати на особистість, враховуючи її потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості. Уміє організовувати комунікативне, інтерактивне та перцептивне педагогічне спілкування. Уміє створити комфортний психологічний клімат, що забезпечує високий рівень спілкування, уміє попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти. Готовий до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування. Вміє складати програму та підбирати адекватні методи особистісно-професійного розвитку. Виконав усі види навчальної роботи.

С (75-81) – «зараховано» (*в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок*) – отримує здобувач, який виявив міцні знання навчального матеріалу, відтворює програмний матеріал, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, володіє системою психологічних знань, готовий до їх застосування на практиці, але допускає незначні помилки. Вміє самостійно їх виправляти. Уміє вибудовувати і реалізовувати перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів і професійного саморозвитку та самовдосконалення. Здатний взаємодіяти і впливати на особистість, враховуючи її потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості. Уміє організовувати

комунікативне, інтерактивне та перцептивне педагогічне спілкування. Уміє створити комфортний психологічний клімат, що забезпечує високий рівень спілкування, уміє попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти. Готовий до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування. Вміє складати програму та підбирати адекватні методи особистісно-професійного розвитку. Виконав усі види навчальної роботи.

Д (67-74) - «зараховано» (*непогано, але зі значною кількістю недоліків*) - отримує здобувач, який виявив недостатньо міцні знання навчального матеріалу, з певним труднощами відтворює його, рідко звертається до матеріалів, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, слабо володіє системою психологічних знань, не завжди готовий до їх застосування на практиці. Не завжди обґрунтовано вибудовує і реалізовує перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів і професійного саморозвитку та самовдосконалення. Не завжди адекватно здатний враховувати її потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості школярів. Допускає певні неточності при організації комунікативного, інтерактивного та перцептивного спілкування. Не цілком готовий до створення комфортного психологічного клімату, що забезпечує високий рівень спілкування, до попередження та ефективно вирішення конфліктів, до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування. Виконав більшість із запропонованих видів роботи.

Е (60-66) – «зараховано» (*виконання відповідає мінімальним критеріям*) - отримує здобувач, який виявив слабкі знання навчального матеріалу, важко відтворює його, не опирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, слабо володіє системою психологічних знань, не завжди готовий до їх застосування на практиці. В більшості випадків не обґрунтовано вибудовує і реалізовує перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів та професійного саморозвитку та самовдосконалення. Не завжди здатний адекватно враховувати її потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості школярів. Лише за сторонньої допомоги готовий до організації комунікативного, інтерактивного та перцептивного спілкування. Має труднощі у створенні комфортного психологічного клімату, що забезпечує високий рівень спілкування, у спільній (груповій, кооперативній) діяльності, співробітництві; слабо готовий до професійного спілкування, не завжди здатен попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти. Лише за сторонньої підтримки готовий до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування. Демонструє труднощі при складанні програми особистісно-професійного, не завжди підбирає адекватні методи особистісно-професійного розвитку. Виконав більшість із запропонованих видів роботи.

FX (35-59) – «не зараховано» (*з можливістю повторного складання*): отримує здобувач, який виявив незнання значної частини навчального матеріалу, важко відтворює його, допускає істотні помилки у відповідях на запитання, не завжди адекватно застосовує теоретичні положення під час виконання практичних завдань, не опирається на матеріали, що містяться в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах, слабо володіє психологічними знаннями, не вміє застосовувати їх на практиці. Не здатен вибудовувати та реалізовувати перспективні лінії особистісного, інтелектуального, морального, духовного розвитку школярів та професійного саморозвитку та самовдосконалення. Не враховує потенційні, індивідуальні психологічні та вікові особливості школярів. Не здатен організувати адекватне комунікативне, інтерактивне та перцептивне спілкування. Не готовий до створення комфортного психологічного клімату, до спільної (групової, кооперативної) професійної діяльності, співробітництва; професійного спілкування; не здатен попереджувати та ефективно вирішувати конфлікти. Лише за сторонньої допомоги складає програму особистісно-професійного розвитку та підбирає відповідні методи. Виконав лише половину запропонованих видів роботи.

F (0-34) – «не зараховано» : виставляється здобувачеві, який дуже слабо володіє програмним матеріалом, що ускладнює орієнтацію в теоретико-методологічних засадах психології, допускає грубі помилки у відповідях на запитання, виконав лише окремі види навчальної роботи.

8. Питання до заліку (перелік питань) -

Предмет психології. Проблема і природа психічного .

Теоретичні, прикладні та практичні завдання психологічної науки. Структура психіки: свідоме, підсвідоме та несвідоме.

Властивості та функції свідомості. Психіка і здоров'я: психічне здоров'я людини.

Особистість як соціальний, психологічний, моральний та духовний феномен. Головні здатності особистості. Психологічна структура особистості. Структура самосвідомості. Механізми захисту «Я». Програма особистісного розвитку.

Спонукальна сфера особистості як джерело активності. Загальна характеристика потреб особистості, класифікація потреб. Психологія мотиву. Розвиток спонукальної сфери.

Психологія темпераменту, характер, здібностей та психологічні основи їх розвитку

Сенсорний та перцептивний інтелект . Когнітивна сфера особистості

Емоційно-вольова сфера особистості

Поняття про волю. Структура вольової дії. Основні особливості вольової діяльності.

Виховання та самовиховання волі.

Загальна характеристика спілкування. Функції спілкування.

Структура спілкування. Спілкування як процес передачі та обміну інформацією.

Вербальне та невербальне спілкування.

Професійне спілкування педагога.

Загальна характеристика процесу пізнання людини людиною.

Психологічні характеристики групи.

Малі групи та їх види. Стосунки в малих групах. Соціально-психологічна характеристика учнівських класів та колективів.

.Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток дитини раннього і дошкільного та молодшого шкільного віку

Психологія навчання, виховання та розвитку дітей та молодших школярів.

Психічний, психологічний, соціальний, моральний, духовний та особистісний розвиток підлітків та старшокласників

Психологія навчання, виховання та розвитку підлітків та старшокласників.

Психологічна структура та модель педагогічної діяльності. Стили педагогічної діяльності та їх види. Психологічні засади оптимізації діяльності вчителя.

Учитель як суб'єкт педагогічної діяльності. Вимоги педагогічної діяльності до особистості вчителя.

Особистісно-професійний розвиток майбутнього педагога.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси (основна та додаткова література, інтернет-ресурси).

Основна література

1. Гапон Н. Соціальна психологія: навчальний посібник / Н. Гапон. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 366 с.
2. Загальна психологія : підручник / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук [та ін.]. – К. : Либідь, 2005. – 464 с. – С.7-11
3. Загальна психологія : підручник для студ. ВНЗ / С. Д. Максименко, В. О. Зайчук, В. В. Клименко, М. В. Папуча; за заг. Редакцією С. Д. Максименка. – 2-е вид., переробл. і доп. – Вінниця: Нова книга, 248 2004. – 704 с.- С.5-19

4. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : підручник / Лідія Ернестівна Орбан-Лембрик. – К. : Либідь, 2004 – Кн. 1 : Соціальна психологія особистості і спілкування. – 2004. – 573 с.
5. Савчин М.В. Соціальна психологія. -Дрогобич, «Відродження», 2000. – 208с
6. Савчин М.В. Загальна психологія: підручник / М.В.Савчин. – 2-ге вид.доп. –Київ: ВЦ «Академія», 2018. – 344с. (Серія «Альма-матер»).
7. Савчин М.В., Заміщак М.І. Загальна психологія: опорні схеми та таблиці / М.В.Савчин, М.І.Заміщак. – Дрогобич: Ред.-вид.відділ ДДПУ ім.І.Франка, 2017. - 78с.
- 8.Савчин М.В. Вікова психологія: Навчальний посібник / М.В.Савчин, Л.П.Василенко. - К.: Академвидав, 2011. – 382с.
9. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навч. посіб. [для студ. ВНЗ] / М. В. Савчин. – К. : Академвидав, 2007. – 424 с. – (Альма-матер).
10. Степанов О. М. Педагогічна психологія : навч. пос.[для студ. ВНЗ] / О. М. Степанов. – К. : Академвидав, 2011. –

Додаткова література

11. Білозерська С.І. Психологія: Методичні матеріали до самостійної роботи студентів. Навчально-методичний посібник. – Дрогобич: ДДПУ ім.І.Франка, 2017.
12. Волошина В. В. Загальна психологія : практикум : навч. посібник / Волошина В. В.,
13. Долинська Л. В., Ставицька С. О., Темрук О. В. – К. : Каравела, 2005. – 280 с. – С.12-21
14. Козляковський П. А. Соціальна психологія : Курс лекцій. Практикум. Хрестоматія / П. А. Козляковський. – Миколаїв : Вид. держ. ун-т, 2005. – 424 с.
15. Савчин М.В. Психологічні засади організації особистісно-професійного зростання майбутнього педагога : [навч. посіб.] / М. В. Савчин, Л. П. Василенко ; ДДПУ ім. І. Франка. – Дрогобич : [РВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2012. – 23 с.
16. Савчин М.В. Здатності особистості: монографія/ Мирослав Савчин. – К.: ВЦ.»Академія», 2016.- 288с. – (Серія «Монографія»).
17. Берн Р. Развитие Я-концепции и воспитание / Р.Берн. - М., 1986. - 421с.
18. Бех І.Д . Психологічні джерела виховної майстерності : навч. пос. / І.Д.Бех. – К. : Академвидав, 2009. – 248 с. : -(Альма-матер)
19. Выготский Л.С. Сборник сочинений в 6 т., Т.4, статьи: «Кризис 3 лет», «Младенческий возраст», «Ранний возраст». - М.,1992.
20. Василенко Л.П. Практикум з вікової психології . Навч.-метод.посібник / Л.П.Василенко. -Дрогобич, Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2006. – 175с.
21. Заболоцька С. Педагогічна психологія : практикум : [метод. пос.] / С. Заболоцька, М. Заміщак ; ДДПУ ім. І. Франка. – Дрогобич : [РВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2011. – 63 с.
22. Заброцький М. Педагогічна психологія : курс лекцій / М.М.Заброцький. – К. : МАУП, 2000. – 100 с.
23. Збірник текстів лекцій з вікової психології. –Дрогобич: Ред.-вид.відділ ДДПУ ім. Івана Франка, 2008. -185с.
24. Збірник журнальних статей для опрацювання студентами з курсу «Педагогічна психологія» // Упорядник Гошовська Д.Т. –Дрогобич: Ред.-вид.відділ ДДПУ ім.І.Франка, 2009.-213с.
25. Крэйг Г. Психология развития. / Г.Крэйг. - СПб: Изд-во «Питер», 2000. - 992с.
26. Максименко С.Д. Основи генетичної психології: Навч. посібник / С.Д.Максименко. -К.:НПЦ «Перспектива», 1998. - 220с.
27. Лялюк Г.М. Педагогічна психологія: індивідуальний підхід у вихованні та навчанні підлітків. Навч.-метод.посібник/Галина Лялюк.-Дрогобич: Ред.-вид.відділ ДДПУ ім.І.Франка,2010. -56с.

28. Поліщук В. М. Вікова та педагогічна психологія (програмні основи, змістові модулі, інформаційне забезпечення) : Навч. посібник / В. М. Поліщук ; МОНУ; Глухівський держ. пед.ун-т. – Суми : Університет. кн., 2007. – 330 с.
29. Подоляк Н.М. Психологія виховання : навч.-метод. посіб. (метод. реком. для самост. роботи студ.) / Н. М. Подоляк ; ДДПУ ім. І. Франка. – Дрогобич : [РВВ ДДПУ ім. І. Франка], 2011. – 80 с.
30. Шэффер Д. Дети и подростки: психология развития / Д. Шэффер. СПб.: Питер, 2003. –976с.

. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.koob.ru/> - електронна бібліотека «Куб». 6. <http://upsihologa.com.ua/> - портал професійних психологів України «У психолога».
2. <http://www.kodges.ru/8463-jenergija-jemocijj-v-obshhenii-vzgljad-na-sebja-i.html>

Викладач _____
Підпис

Леся ВАСИЛЕНКО
Ініціали та прізвище

Схвалено на засіданні кафедри психології
Протокол № __ від _____ 2021 року

Завідувач кафедри _____
Підпис

Мирослав САВЧИН
Ініціали та прізвище